

YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN LAUSUNTO 14/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain muuttamisesta

Talousvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 7 päivänä syyskuuta 2010 lähettäessään hallituksen esityksen laiksi tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain muuttamisesta (HE 109/2010 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi ympäristövaliokuntaan samalla määrännyt, että ympäristövaliokunnan on annettava asiasta lausunto talousvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ylitarkastaja Outi Helander, työ- ja elinkeinoministeriö
- yli-insinööri Katja Outinen, ympäristöministeriö
- ylitarkastaja Teemu Hartikainen, Turvatekniikan keskus
- yksikönpäällikkö Henrik Österlund, Motiva Oy
- ilmastovastaava Venla Virkamäki, Suomen luonnonsuojeluliitto ry.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Ekosuunnittelulla pannaan täytäntöön EU:n ensimmäinen tuotelähtöistä ympäristöpolitiikkaa toteuttava direktiivi sekä energiamerkintädirektiivi, joita kumpaakin on tarkistettu. Hallituksen esityksellä laajennetaan tarkistuksia vastaavasti ekosuunnittelulain soveltamisalaa ja toteutetaan muut direktiivimuutoksiin perustuvat velvoitteet. Valiokunta pitää lakiesitystä tarpeellisenä ja puoltaa sen hyväksymistä kiinnittäen talousvaliokunnan huomiota seuraaviin näkököhtiin.

Valiokunta korostaa ekologisen tuotesuunnittelun merkitystä kestäväen kulutuksen ja tuotannon

sekä valtakunnallisten energiatehokkuustavoitteiden saavuttamiseksi. Ekologisen tuotesuunnittelun periaatteiden laajamittaisella käytönotolla voidaan tuotelähtöisesti ehkäistä jätteiden syntymistä, vähentää haitallisten aineiden käyttöä ja päästöjä sekä edistää energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista pitkällä aikavälillä.

Valiokunta painottaa, että energia- ja materiaaltehokkuuden lisääminen on kustannustehokkain keino vähentää päästöjä. Tuotelähtöinen lähestymistapa täydentää perinteisiä tuotantoon kohdistuvia energiatehokkuuden parantamistavoitteita. Energiaan liittyvien tavoitteiden ohella laki edistää myös ympäristönäkökohtien

parempaa huomioon ottamista kokonaisuutena jo tuotteiden suunnitteluvaiheessa. Valiokunta painottaa, että lain toimeenpanon alkuvaiheen mahdollisten lisäkustannusten jälkeen yritykset tulevat hyötymään kustannussäästöistä, joihin velvoitteet energian ja materiaalien käytön tehostamisesta pidemmällä aikavälillä johtavat. Todennäköisesti laajeneva energiatehokkaiden laitteiden globaali kysyntä myös parantaa EU-alueella toimivien yritysten kilpailukykyä.

Ekosuunnittelulain velvoitteet kohdistuvat tuotteita valmistaviin yrityksiin. Julkinen sektori on merkittävä hankkija, joka voi toiminnallaan edistää energiatehokkaiden laitteiden osuuden kasvua markkinoilla ja siten paitsi näyttää esimerkkiä myös edistää energiatehokkaiden tuotteiden menekkiä. Valiokunta viittaa valtioneuvoston periaatepäätökseen (8.4.2009) kestävien valintojen edistämisestä julkisissa hankinnoissa, jossa edellytetään valtion keskushallinnon ja virastojen asettavan energiansäästötavoitteet ja laativan suunnitelmat niiden saavuttamiseksi. Valiokunta pitää tärkeänä, että julkinen

sektori ryhtyy näiden periaatteiden mukaisiin toimiin mahdollisimman laajasti.

Valiokunta kiinnittää huomiota lämpöpumpujen määrän nopeaan kasvuun ja toisaalta myös sähkökiukaiden suureen merkitykseen energiankulutuksen kannalta ja esittää harkittavaksi, että kansallisin toimin selvitettäisiin mahdollisuuksia ulottaa energiamerkintä myös näihin.

Ekosuunnittelulain soveltamisalan laajentaminen energiaan liittyviin tuotteisiin ja energiamerkinnän valvontaan liittyvien tehtävien kasvu merkitsevät erityisesti Turvatekniikan keskuksen kannalta työmäärän lisääntymistä. Valiokunta kiinnittää talousvaliokunnan huomiota tarpeeseen varmistaa tehokas markkinavalvonta ja siten kuluttajien luottamus turvaamalla riittävät resurssit markkinavalvonnan edellyttämien tehtävien hoitamiseen.

Lausunto

Lausuntonaan ympäristövaliokunta esittää,

että talousvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Susanna Huovinen /sd
vpj. Pentti Tiusanen /vas
jäs. Christina Gestrin /r
Timo Heinonen /kok
Rakel Hiltunen /sd
Timo Juurikkala /vihr
Antti Kaikkonen /kesk

Tanja Karpela /kesk
Timo Kaunisto /kesk
Janne Seurujärvi /kesk
Tarja Tallqvist /kd
Pauliina Viitamies /sd
vjäs. Kimmo Tiilikainen /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos.